

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת ואליד אלהואשלה

2860/25/פ

הצעת חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (תיקון – פטור מתשלום בעד כניסת מלווה בעבור כניסה למקום שאין בו מתקנים מתאימים ובעבור תחבורה ציבורית), התשפ"ג–2023

1. תיקון סעיף 19 בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח–1998¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 19, אחרי סעיף קטן (ד) יבוא :

"(ה) אדם עם מוגבלות שהוא אחד מאלה ומלווה של אדם עם מוגבלות כאמור הנוסע עמו, פטור מתשלום דמי נסיעה באוטובוסים בקווים עירוניים באוטובוסים בין-עירוניים וברכבות, המיועדים לציבור :

(1) אדם עם מוגבלות נפשית, שכלית או אוטיזם שבשלה נקבעה לו נכות רפואית של 50 אחוזים או יותר לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995² (להלן – חוק הביטוח הלאומי), לפי חוק תגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, התשנ"ב–1992³, לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט–1959 [נוסח משולב]⁴, או לפי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל–1970⁵ ;

(2) אדם הזכאי לגמלת שירותים מיוחדים כמשמעותה בסעיף 206 לחוק הביטוח הלאומי, אדם הזכאי לקצבת סיעוד לפי חוק הביטוח הלאומי, או נפגע עבודה הזכאי לקצבה מיוחדת לפי סעיף 112 לחוק הביטוח הלאומי ;

¹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 152.
² ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.
³ ס"ח התשנ"ב, עמ' 205.
⁴ ס"ח התשי"ט, עמ' 276.
⁵ ס"ח התש"ל, עמ' 126.

(3) אדם הזכאי למלווה לפי תקנה 24 לתקנות הנכים (טיפול רפואי), התשי"ד-1954,⁶ או אדם שנקבעה לו דרגת נכות מיוחדת בשיעור 100 אחוזים או יותר לפי תקנות הנכים (כללים לקביעת דרגת נכות מיוחדת), התשכ"ו-1965;⁷

(4) ילד נכה כהגדרתו בחוק הביטוח הלאומי;

(5) מי שהרשות לזכויות ניצולי שואה הכירה בו כניצול שואה הזכאי לתגמול חודשי לפי חוק נכי רדיפות הנאצים, התשי"ז-1957,⁸ או כנכה הזכאי לתגמול חודשי לפי חוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954,⁹ וכן ניצול שואה שמקבל קצבה חודשית ממדינת חוץ בשל רדיפות הנאצים."

הוספת סעיף 119 2. אחרי סעיף 19 לחוק העיקרי יבוא:

"פטור מתשלום בעד 19ז. (א) אדם עם מוגבלות כאמור בסעיף 19(ה)(1) עד כניסה למקום ציבורי והנאה מהשירות הניתן בו, אם אין במקום הציבורי מתקנים שיאפשרו לאדם עם המוגבלות את השימוש בהם.

(ב) מלווהו של אדם עם מוגבלות כאמור בסעיף קטן (א) הנמצא עמו פטור מתשלום בעד כניסה למקום ציבורי כהגדרתו בסעיף 19ה, והנאה מהשירות הניתן בו.

(ג) הוראות סעיף זה לא יחולו במקום ציבורי שהשימוש בו כרוך במתן שירות פרטני לאדם עם המוגבלות או למלווה, כגון הקצאת מושב, חדר, מקום או שירות אישי מסוים.

(ד) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין דרישת הצגת תעודה למימוש הזכות לפי סעיף זה."

⁶ ק"ית התשי"ד, עמ' 500.
⁷ ק"ית התשכ"ו, עמ' 296.
⁸ ס"ח התשי"ז, עמ' 153.
⁹ ס"ח התשי"ד, עמ' 76.

דברי הסבר

הצעת החוק נועדה לאפשר לאנשים עם מוגבלות להשתלב בחברה ולהרגיש שייכים ורצויים, ולשמחם, באמצעות הסרת חסם על השתתפות בפעילויות שיוצר התשלום הנגבה בעד כניסה למקום ציבורי והשימוש בו.

ראשית, מוצע כי אדם עם מוגבלות לפי התנאים כמפורט בהצעת החוק יהיה פטור מתשלום בעד כניסה למקום ציבורי שהמתקנים בו אינם מתאימים לשימוש האדם עם המוגבלות, שכן הוא אינו יכול ליהנות מהשירות ומהפעילות שהמקום מספק.

שנית, מוצע לאפשר כניסה ללא תשלום למקום ציבורי למלווה של אדם עם מוגבלות כאמור, לרבות הורה המלווה את ילדו עם מוגבלות, אף אם המתקנים בו מתאימים לשימוש האדם עם המוגבלות, שכן מלווה נמצא באופן צמוד ומלא עם האדם עם המוגבלות לשם טיפול בו והוא אינו נהנה כלל מהפעילות.

מוצע כי ההוראות האמורות יחולו לעניין מקום ציבורי כהגדרתו הרחבה בסעיף 19 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1995, בין אם הוא בבעלות ציבורית ובין אם הוא בבעלות פרטית, אך למעט מקום ציבורי שהשימוש בו כרוך במתן שירות פרטני לאדם עם המוגבלות או למלווה, כגון הקצאת מושב, חדר, מקום או שירות אישי מסוים. עוד מוצע כי הזר יוכל לקבוע בתקנות הוראות לעניין דרישת הצגת תעודה למימוש הזכויות האמורות.

שלישית, מוצע לפטור אדם עם מוגבלות ומלווהו הנוסע עמו, מתשלום בעד נסיעה בתחבורה הציבורית היבשתית.

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת אוריאל בוסו (פ/25/2556).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ז באדר התשפ"ג (20.03.2023)